

Research Article

The Role of Family Communication Patterns in Psychological Well-Being: The Mediating Role of Ambiguity Tolerance and Emotional Self-Disclosure in Adults

Rayekeh Jalalmaab : Master of Art in Educational Psychology, Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Shahid Bahonar University, Kerman, Iran

Rayehe.jalalmaab@ens.uk.ac.ir

Mahshid Tajrobehkar *: Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Shahid Bahonar University of Kerman, Kerman, Iran

m.tajrobehkar@uk.ac.ir

Massoud Hosseinchari : Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Shahid Bahonar University, Kerman, Iran

hchari@uk.ac.ir

Abstract

The aim of this research was to explain the psychological well-being of young adults based on family communication patterns, considering the mediating role of ambiguity tolerance and emotional self-disclosure. The participants in the research were 500 young individuals aged 18 to 35 years who were selected using convenience sampling. The participants responded to the Scales of Psychological Well-being, the Revised Family Communication Pattern instrument, the Ambiguity Tolerance Scale-II, and the Emotional Self-Disclosure Scale. The research method was structural equation modeling, and the results showed that the model had a good fit. The conversation orientation, ambiguity tolerance, and emotional self-disclosure directly and positively, whereas the conformity orientation directly and negatively, predicted the psychological well-being of young adults. Furthermore, conversation orientation indirectly and positively, and conformity orientation indirectly and negatively through ambiguity tolerance and emotional self-disclosure, predicted psychological well-being. Overall, this research confirms the role of family communication patterns, mediated by ambiguity tolerance and emotional self-disclosure in the psychological well-being of young adults. The conclusion is that the attention to choosing the right communication pattern by parents, by influencing the ability to tolerate ambiguity and emotional self-disclosure, can be effective in improving and promoting the psychological well-being of young adults.

Keywords: psychological well-being, family communication patterns, tolerance of ambiguity, emotional self-disclosure, adults

Introduction

Mental health is a multi-dimensional construct, with psychological well-being as a

crucial component. Positive psychology emphasizes the study and promotion of positive factors such as happiness, hope, resilience, optimism, and psychological well-being (Compton & Hoffman, 2019).

*. Corresponding author

Psychological well-being is defined as a multi-faceted concept encompassing self-acceptance, positive relationships with others, autonomy, environmental mastery, purpose in life, and personal growth (Ryff & Singer, 1998). Given the widespread biological, psychological, and social changes occurring during young adults, identifying factors that influence the psychological well-being of this significant population is vital (Bahari & Farkish, 2009). The family environment and the quality of its relationships are among the most important factors, as the family is the initial context for growth and serves as the foundation for personality, values, and beliefs (Kamijani & Maher, 2007). The family communication patterns model emphasizes two dimensions: conversation orientation and conformity orientation (Koerner & Fitzpatrick, 2002). This study aimed to explain the psychological well-being of young adults based on these patterns, with the mediating role of ambiguity tolerance and emotional self-disclosure, testing several hypotheses related to direct and indirect effects.

Method

The study employed a descriptive-correlational design using structural equation modeling. The target population was all adults aged 18 to 35 in Kerman in 2024. Based on Kline's criteria and the proposed model, a sample of 500 was chosen via convenience sampling. After removing incomplete questionnaires, 435 participants remained (290 female, 145 male, 123 married, 71.4% with a bachelor's degree). The following measurement tools were used: Ryff's Psychological Well-being Scale (54 items), the Revised Family Communication Pattern (RFCP) instrument (26 items), the Ambiguity Tolerance Scale-II (MSTAT-II) (13 items), and the Emotional Self-Disclosure Scale (ESDS) (40 items). Reliability was confirmed with Cronbach's alpha values, which for psychological well-being was 0.86, RFCP

was 0.81, MSTAT-II was 0.86, and ESDS was 0.89. Questionnaires were distributed with ethical considerations like confidentiality and informed consent. Data analysis involved descriptive statistics using SPSS 20 and structural equation modeling using LISREL to examine direct and indirect effects.

Results

As shown in Table 1, correlation coefficients between demographic variables (age, gender, and marital status) and the primary study variables were extremely weak, ranging from $-.09$ to $.07$, with coefficients of determination (R^2) not exceeding $.01$. This indicates that demographic variables accounted for less than 1% of the variance in the outcome variables. Consequently, demographic variables were excluded as controls in the path analysis model.

After verifying the underlying assumptions of structural equation modeling (SEM), the conceptual model's goodness-of-fit indices were evaluated (Table 2). The model demonstrated an acceptable fit to the empirical data ($\chi^2 = 3129.16$, $df = 1166$, $\chi^2/df = 2.68$, $p = .002$, RMSEA = .062, GFI = .94, AGFI = .86, IFI = .95, NFI = .91, CFI = .94), satisfying established fit criteria.

Path analysis revealed that all direct paths within the structural model were statistically significant (Figure 1). Specifically, direct paths to psychological well-being were significant for conversation orientation ($\beta = .20$, $t = 3.59$, $p < .01$), conformity orientation ($\beta = -.21$, $t = -2.29$, $p < .01$), tolerance of ambiguity ($\beta = .24$, $t = 3.66$, $p < .01$), and emotional self-disclosure ($\beta = .21$, $t = 3.39$, $p < .01$). Furthermore, conversation orientation directly affected emotional self-disclosure ($\beta = .48$, $t = 7.42$, $p < .01$) and tolerance of ambiguity ($\beta = .20$, $t = 2.19$, $p < .01$). Conformity orientation also exhibited significant direct effects on emotional self-disclosure ($\beta = .19$, $t = 2.07$, $p < .01$) and tolerance of ambiguity ($\beta = -.21$, $t = -2.36$, $p < .01$).

To evaluate the mediation hypotheses, bootstrapping procedures with 5,000 resamples were performed at a 95% confidence level (Table 3). The 95% confidence intervals (CIs) for all tested indirect pathways excluded zero, confirming

statistically significant indirect effects. In summary, both tolerance of ambiguity and emotional self-disclosure served as significant partial mediators in the structural pathways linking family communication patterns to psychological well-being.

Table 1

Correlations Between Demographic Variables and Dependent Variables

Demographic Variable	Psychological Well-Being (Total Score)	Family Communication Pattern (Total Score)	Tolerance of Ambiguity	Emotional Self-Disclosure (Total Score)
Age	-.07	.05	-.09	.04
Gender (Female, Male)	.06	-.08	.03	.07
Marital Status (Married, Single)	.04	-.02	-.06	-.05

Table 2

Fit Indices for the Conceptual Model

Model	χ^2	df	χ^2/df	p	RMSEA	GFI	IFI	NFI	AGFI	CFI
Conceptual Model	3129.16	1166	2.68	.002	.062	.94	.95	.91	.86	.94

Figure 1

Tested Path Analysis of the Research Model

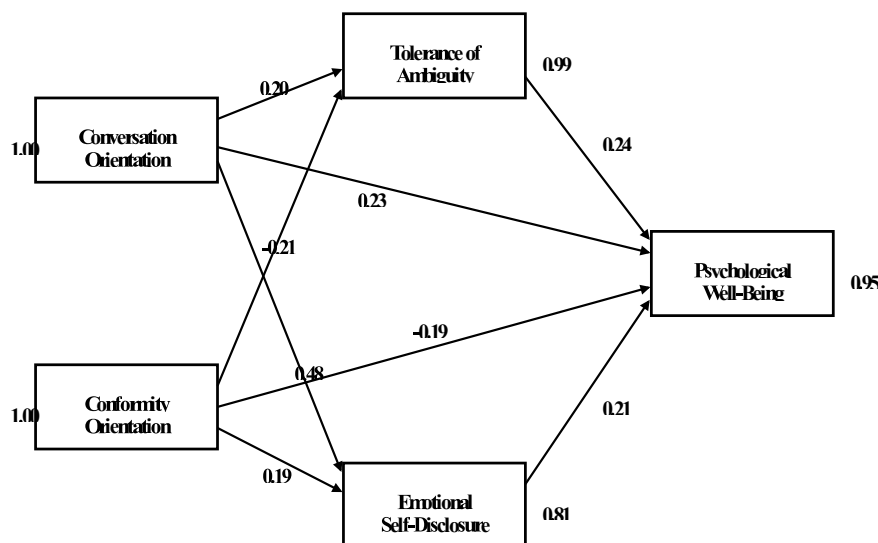

Table 3
Bootstrap Results for Indirect Paths in the Proposed Model

Indirect Path	Data	Boot	Bias	SE	Lower 95% CI	Upper 95% CI	Result
Conversation Orientation → Tolerance of Ambiguity → Psychological Well-Being	.0595	.0156	.0713	.0132	.0299	.0918	Significant
Conversation Orientation → Emotional Self-Disclosure →	.0570	.0148	.0316	.0136	.0296	.0877	Significant
Psychological Well-Being Conformity Orientation →	-						
Tolerance of Ambiguity → Psychological Well-Being	.0185	-.0075	-.0593	-.0132	-.0358	-.0063	Significant
Conformity Orientation → Emotional Self-Disclosure → Psychological Well-Being	.0171	-.0068	-.0263	-.0129	-.0335	-.0063	Significant

Conclusion

The study confirms that ambiguity tolerance and emotional self-disclosure partially mediate the relationship between family communication patterns and young adults' psychological well-being. Conversation orientation in families, through high levels of discussion and self-expression, fosters higher levels of ambiguity tolerance and emotional self-disclosure, leading to enhanced psychological well-being (Ryff, 1995). High conversation orientation provides a supportive atmosphere, teaching children multi-faceted problem-solving and critical thinking, which increases their sense of mastery over complex situations (Fitzpatrick & Koerner, 2005). Conversely, high conformity orientation, by limiting choices and self-expression, decreases ambiguity tolerance and emotional self-disclosure, weakening psychological well-being. These findings underline the importance of parental choices in communication patterns for improving young adults' psychological well-being (Reinecke & Trepte, 2014). Limitations include not controlling for socio-economic status and the convenience sampling method,

which limits generalizability (Habibpour Gotabi, 2022). Future research should consider environmental factors, the role of peers, and qualitative or mixed-methods approaches for deeper insights, including other family aspects like parenting styles and attachment.

Compliance with Ethical Guidelines

All procedures performed in this study involving human participants were conducted in accordance with ethical standards, ensuring informed consent, voluntary participation, and the complete confidentiality and anonymity of all respondents.

Authors' Contributions

The authors collaboratively contributed to the conceptualization, data collection, statistical analysis, and drafting of this research article.

Conflict of Interest

The authors declared no potential conflicts of interest with respect to the research, authorship, and publication of this article.

Funding

This research received no specific grant from any funding agency in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Acknowledgment

The authors express their sincere appreciation to all the participants whose cooperation and time made this study possible.

مقاله پژوهشی

نقش الگوهای ارتباطی خانواده بر بهزیستی روان‌شناختی با میانجی‌گری تحمل ابهام و خودافشایی هیجانی در بزرگسالان

رایحه جلال مآب^۱: کارشناس ارشد روان‌شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران

r.jalali2000@gmail.com

مهشید تجربه کار^۲: دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران

m.tajrobehkar@uk.ac.ir

مسعود حسین چاری: دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران

hchari@uk.ac.ir

چکیده

هدف از این پژوهش تبیین بهزیستی روان‌شناختی جوانان بر اساس الگوهای ارتباطی خانواده، با در نظر گرفتن نقش واسطه‌ای تحمل ابهام و خودافشایی هیجانی بود. شرکت‌کنندگان در پژوهش جوانان ۱۸ تا ۳۵ ساله شهر کرمان بودند که به شیوه نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و به مقیاس‌های بهزیستی روان‌شناختی، ابزار تجدیدنظرشده الگوی ارتباطات خانواده، مقیاس تحمل ابهام نسخه دوم و مقیاس خودافشایی هیجانی پاسخ دادند. روش این پژوهش مدل‌یابی معادلات ساختاری بود که نتایج آن نشان داد مدل از برازشی مناسب برخوردار است و جهت‌گیری گفت‌وشنود، تحمل ابهام و خودافشایی هیجانی به طور مستقیم و مثبت، و جهت‌گیری هم‌نوایی به طور مستقیم و منفی، بهزیستی روان‌شناختی جوانان را پیش‌بینی می‌کنند. علاوه بر این، جهت‌گیری گفت‌وشنود به طور غیرمستقیم و مثبت و جهت‌گیری هم‌نوایی به طور غیرمستقیم و منفی از طریق تحمل ابهام و خودافشایی هیجانی، بهزیستی روان‌شناختی را پیش‌بینی می‌کند. در مجموع، این پژوهش نقش الگوهای ارتباطی خانواده را با واسطه‌گری تحمل ابهام و خودافشایی هیجانی در بهزیستی روان‌شناختی جوانان تأیید می‌کند. نتیجه اینکه اهتمام به انتخاب الگوی ارتباطی درست توسط والدین با تأثیر بر قدرت تحمل ابهام و خودافشایی هیجانی می‌تواند بر بهبود و ارتقای بهزیستی روان‌شناختی جوانان اثرگذار باشد.

واژه‌های کلیدی: بهزیستی روان‌شناختی، الگوهای ارتباطی خانواده، تحمل ابهام، خودافشایی هیجانی، بزرگسالان.

مقدمه

سلامت^۱ ابعادی متفاوت دارد که بُعد روان‌شناختی یکی از ابعاد مهم آن به شمار می‌رود. در سال‌های اخیر، نسبت به رویکرد آسیب‌شناسی در ارتباط با سلامت انسان انتقادهایی صورت گرفته است (Hernandez et al., 2018). در این راستا، روان‌شناسی مثبت‌گرا^۲ به عنوان یکی از رویکردهای نوین، مطالعه سازه‌هایی مثبت همچون شادی^۳، امید^۴، تاب‌آوری^۵، خوش‌بینی^۶ و بهزیستی روان‌شناختی^۷ را مورد توجه قرار می‌دهد و بر شناسایی و ارتقای توانمندی‌ها و نقاط قوت انسان تأکید می‌کند (Compton & Hoffman, 2019).

به دنبال ظهور این رویکرد، گروهی از پژوهشگران حوزه سلامت روان، سلامت روانی را معادل کارکرد مثبت روان‌شناختی دانسته و مفهوم بهزیستی روان‌شناختی را برای تأکید بیشتر بر جنبه‌های مثبت عملکرد انسان مطرح کرده‌اند (Ryff et al., 1998). بر این اساس، سلامت روان صرفاً به معنای فقدان بیماری نیست، بلکه احساس رضایت از زندگی، تعامل مؤثر با محیط، برخورداری از خلق مثبت و روابط اجتماعی مطلوب را نیز در بر می‌گیرد (Ryan & Deci, 2001). ریف و سینگر بهزیستی روان‌شناختی را مفهومی چندبُعدی شامل پذیرش خود^۸، روابط مثبت با دیگران^۹، خودمختاری^{۱۰}، تسلط بر محیط^{۱۱}، زندگی هدفمند و رشد شخصی معرفی کرده‌اند (Ryff & Singer, 1998).

همچنین، بهزیستی روان‌شناختی تحت تأثیر عواملی مختلف از جمله شرایط زندگی، عوامل موقعیتی، وضعیت اقتصادی و تعاملات اجتماعی قرار دارد (Diener, 2009). از نظر ریف، بهزیستی روان‌شناختی تلاشی برای تحقق توانایی‌های بالقوه فرد است و در جنبه‌های مختلف زندگی از جمله روابط اجتماعی، احساس صمیمیت، کارآمدی و پذیرش اجتماعی^{۱۲} نقشی مهم ایفا می‌کند (Ryff, 1995).

جوانان بخشی قابل ملاحظه از جمعیت جهان و ایران را تشکیل می‌دهند (Azzopardi et al., 2017)؛ مرکز رصد جمعیت ایران، (۱۴۰۲). از آنجا که دوره جوانی با تغییرات گسترده زیستی، روان‌شناختی و اجتماعی همراه است، توجه به کیفیت زندگی و بهزیستی روان‌شناختی این گروه از اهمیتی ویژه برخوردار است. جوانان، به عنوان سرمایه‌های انسانی و اجتماعی هر جامعه، نقشی مهم در توسعه و پیشرفت کشورها دارند؛ از این رو، شناسایی عوامل مؤثر بر بهزیستی روان‌شناختی آنان ضروری به نظر می‌رسد (بهاری و فرکیش، ۱۳۸۸).

یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر بهزیستی روان‌شناختی، محیط خانواده و کیفیت روابط حاکم بر آن است. خانواده نخستین نهادی است که فرد در آن رشد می‌یابد و به عنوان پایه‌گذار شخصیت، ارزش‌ها و باورهای افراد شناخته می‌شود (کمبجانی و ماهر، ۱۳۸۶). این نهاد بیش از هر محیط اجتماعی دیگری در رشد، تکامل و سلامت افراد نقش دارد (رحیمی و همکاران، ۱۳۹۴). پژوهش‌های حوزه خانواده نشان می‌دهند تعاملات خانوادگی می‌توانند بر نحوه مواجهه افراد با عوامل استرس‌زا و میزان سازگاری آنان با محیط اثرگذار باشند.

¹ health² positive psychology³ happiness⁴ hope⁵ resiliency⁶ optimism⁷ psychological well-being⁸ self-acceptance⁹ positive relation with others¹⁰ autonomy¹¹ environmental mastery¹² social acceptance

دیگران را پیش‌بینی کند (Vogel et al., Kim & Lee, 2011)؛ (2018).

متغیری دیگر که در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته، تحمل ابهام^۵ است. تحمل ابهام به توانایی فرد در مواجهه با موقعیت‌های پیچیده، نامطمئن و فاقد اطلاعات کافی اشاره دارد. در دنیای امروز که تغییرات اجتماعی با سرعتی زیاد رخ می‌دهند، افراد دارای تحمل ابهام بیشتر از انعطاف‌پذیری و سازگاری بیشتری برخوردار هستند و در نتیجه، سلامت روان مطلوب‌تری را تجربه می‌کنند. تحمل ابهام علاوه بر آنکه یک ویژگی شخصیتی محسوب می‌شود، تحت تأثیر خانواده، آموزش و فرهنگ اجتماعی نیز شکل می‌گیرد و می‌تواند به عنوان یکی از عوامل مؤثر بر بهزیستی روان‌شناختی افراد در نظر گرفته شود.

در ایران نیز طی سال‌های اخیر توجه به ابعاد ذهنی و روان‌شناختی بهزیستی افزایش یافته است. با این حال، نتایج برخی از مطالعات نشان می‌دهد وضعیت بهزیستی روان‌شناختی جوانان ایرانی در برخی از مؤلفه‌ها چندان مطلوب نیست (حبیب‌پور گنابی، ۱۴۰۱)؛ از این رو، شناسایی عوامل مؤثر بر ارتقای بهزیستی روان‌شناختی آنان از اهمیتی ویژه برخوردار است.

با وجود اهمیت نقش خانواده در سلامت روان، پژوهش‌هایی محدود به طور هم‌زمان الگوهای ارتباطی خانواده، تحمل ابهام و خودافشایی هیجانی در تبیین بهزیستی روان‌شناختی جوانان را بررسی کرده‌اند. همچنین، مرور مطالعات داخلی نشان می‌دهد در مقایسه با ادبیات بین‌المللی، پژوهش‌های کمتری به این موضوع اختصاص یافته‌اند. بنابراین، این پژوهش با هدف تبیین بهزیستی روان‌شناختی جوانان بر اساس الگوهای ارتباطی خانواده و

یکی از مدل‌های مطرح در این زمینه مدل الگوهای ارتباطی خانواده^۱ است (Fitzpatrick, 2004). الگوی ارتباطی خانواده به شیوه تعامل، تبادل افکار و احساسات و معناسازی اعضای خانواده از ارتباطات خود اشاره دارد (Koerner & Fitzpatrick, 2002). این مدل بر دو بُعد جهت‌گیری گفت‌و شنود^۲ و جهت‌گیری هم‌نوایی^۳ تأکید می‌کند. در جهت‌گیری گفت‌و شنود، اعضای خانواده آزادانه درباره موضوع‌های مختلف با یکدیگر تعامل می‌کنند و دیدگاه‌ها و احساسات خود را بیان می‌کنند؛ در حالی که در جهت‌گیری هم‌نوایی، بر اشتراک نگرش‌ها، ارزش‌ها و پیروی از هنجارهای خانوادگی تأکید می‌شود (Koerner & Fitzpatrick, 2002). مطالعات نشان داده‌اند جهت‌گیری گفت‌و شنود با پیامدهای روانی-اجتماعی مطلوبی مانند افزایش تاب‌آوری، کاهش کناره‌گیری و افزایش توانایی جست‌وجوی حمایت اجتماعی همراه است (Fitzpatrick & Koerner, 1997 & Koerner, 2005).

در سال‌های اخیر، توجه پژوهشگران به نقش ویژگی‌های فردی مرتبط با بهزیستی روان‌شناختی نیز افزایش یافته است. یکی از این متغیرها خودافشایی هیجانی^۴ است. خودافشایی فرایندی تدریجی است که طی آن افراد افکار و احساسات خود را در تعامل با دیگران آشکار می‌کنند (Ignatius & Kokkonen, 2007). پژوهش‌ها نشان داده‌اند خودافشایی هیجانی با افزایش حمایت اجتماعی ادراک‌شده، بهبود عزت‌نفس و ارتقای بهزیستی روان‌شناختی همراه است (Reinecke & Trepte, 2014)؛ (Yang et al., 2017). همچنین، افشای دقیق و واقعی هیجانات می‌تواند حمایت اجتماعی دریافت‌شده از سوی

¹ family communication patterns

² conversation orientation

³ conformity orientation

⁴ emotional self-disclosure

⁵ ambiguity tolerance

نمونه‌گیری در دسترس برای شرکت در انجام پژوهش انتخاب شدند و پرسشنامه‌ها با بیان دستورالعمل لازم به آنها ارائه شد. پس از بررسی پرسشنامه‌ها، پرسشنامه‌هایی که ناقص بودند از روند تحلیل داده‌ها حذف شدند. از میان ۴۳۵ شرکت‌کننده باقی‌مانده، ۲۹۰ نفر از آنها را زنان و ۱۴۵ نفر را مردان تشکیل می‌دادند. همچنین، ۱۲۳ نفر از کل پاسخ‌دهندگان را افراد متأهل تشکیل می‌دادند. از نظر مقطع تحصیلی، پاسخ‌دهندگان در مقطع کارشناسی با ۷۱/۴ درصد بیشترین میزان مشارکت و افراد در مقطع دکتری با ۰/۸ درصد کمترین میزان مشارکت در روند پژوهش را به خود اختصاص دادند.

ابزار سنجش: مقیاس بهزیستی روان‌شناختی ریف (RSPWB)^۱: برای سنجش بهزیستی روان‌شناختی از فرم ۵۴ پرسشی مقیاس ریف و کیس استفاده شد (Ryff & Keyes, 1995). این مقیاس شش بُعد خودمختاری، تسلط بر محیط، رشد شخصی، روابط مثبت با دیگران، هدفمندی در زندگی و پذیرش خود را ارزیابی می‌کند و پاسخ‌ها بر اساس طیف شش‌درجه‌ای لیکرت از «کاملاً مخالفم» تا «کاملاً موافقم» نمره‌گذاری می‌شوند. مطالعات مختلف روایی و پایایی مطلوب این مقیاس را تأیید کرده‌اند (Ryff & Keyes, 1995; van Abbott et al., 2006; Dierendonck et al., 2008).

پایایی این مقیاس در این پژوهش با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای متغیرهای بهزیستی روان‌شناختی ۰/۸۴، خودپروی ۰/۸۲، تسلط بر محیط ۰/۷۸، رشد شخصی ۰/۸۴، ارتباط مثبت با دیگران ۰/۷۸، هدفمندی در زندگی ۰/۸۵ و پذیرش خود ۰/۸۴ گزارش شد. در پژوهش حاضر نیز آلفای کرونباخ برای متغیرهای بهزیستی روان‌شناختی ۰/۸۶، خودپروی ۰/۸۷، تسلط بر محیط ۰/۸۳،

با در نظر گرفتن نقش میانجی تحمل ابهام و خودافشایی هیجانی انجام شد و فرضیه‌های زیر را آزمون کرد:

۱. جهت‌گیری گفت‌و شنود در الگوهای ارتباطی خانواده، از طریق میانجی‌گری تحمل ابهام، بهزیستی روان‌شناختی بزرگسالان را به صورت غیرمستقیم و مثبت پیش‌بینی می‌کند.

۲. جهت‌گیری هم‌نوایی در الگوهای ارتباطی خانواده، از طریق میانجی‌گری تحمل ابهام، بهزیستی روان‌شناختی بزرگسالان را به صورت غیرمستقیم و منفی پیش‌بینی می‌کند.

۳. جهت‌گیری گفت‌و شنود در الگوهای ارتباطی خانواده، از طریق میانجی‌گری خودافشایی هیجانی، بهزیستی روان‌شناختی بزرگسالان را به صورت غیرمستقیم و مثبت پیش‌بینی می‌کند.

۴. جهت‌گیری هم‌نوایی در الگوهای ارتباطی خانواده، از طریق میانجی‌گری خودافشایی هیجانی، بهزیستی روان‌شناختی بزرگسالان را به صورت غیرمستقیم و منفی پیش‌بینی می‌کند.

روش

جامعه، روش نمونه‌گیری و حجم نمونه: طرح این پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود. ارتباط میان متغیرها در قالب یک مدل معادلات ساختاری بررسی شد. در این مدل، الگوهای ارتباطی خانواده متغیر برون‌زاد، تحمل ابهام و خودافشایی هیجانی در نقش متغیرهای واسطه‌ای بودند و بهزیستی روان‌شناختی متغیر درون‌زاد بود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه بزرگسالان ۱۸ تا ۳۵ ساله شهر کرمان در سال ۱۴۰۳ تشکیل دادند. بر اساس ملاک کلاین، با توجه به تعداد پرسش‌های پرسشنامه‌ها و مدل پیشنهادی، ۵۰۰ نفر از اعضای جامعه آماری یادشده با روش

¹ Ryff's Scales of Psychological Well-Being

رشد شخصی ۰/۸۷، ارتباط مثبت با دیگران ۰/۸۴، هدفمندی در زندگی ۰/۸۸ و پذیرش خود ۰/۷۸ به دست آمد.

ابزار تجدیدنظرشده الگوی ارتباطات خانواده (RFCP)^۱: برای سنجش الگوهای ارتباطی خانواده از نسخه تجدیدنظرشده الگوی ارتباطات خانواده فیتزپاتریک و ریچی استفاده شد. این ابزار شامل ۲۶ گویه و دو خرده‌مقیاس جهت‌گیری گفت‌و شنود (۱۵ گویه) و جهت‌گیری هم‌نوایی (۱۱ گویه) است و پاسخ‌ها بر اساس طیف پنج‌درجه‌ای لیکرت از «کاملاً مخالفم» تا «کاملاً موافقم» نمره‌گذاری می‌شوند. روایی و پایایی این مقیاس در مطالعات مختلف خارجی و داخلی تأیید شده است (کوروش‌نیا و لطیفیان، ۱۳۸۶؛ Fitzpatrick & Ritchie, 1994).

در این پژوهش، ضرایب آلفای کرونباخ برای مقیاس، جهت‌گیری گفت‌و شنود و جهت‌گیری هم‌نوایی به ترتیب ۰/۸۱، ۰/۸۸ و ۰/۸۶ به دست آمد.

مقیاس تحمل ابهام نسخه دوم (MSTAT-II)^۲: تحمل ابهام با استفاده از نسخه دوم مقیاس تحمل ابهام مک‌لین سنجیده شد (McLain, 2009). این مقیاس شامل ۱۳ گویه است که پاسخ‌ها بر اساس طیف پنج‌درجه‌ای لیکرت از «بسیار مخالفم» تا «بسیار موافقم» ارائه می‌شوند. مک‌لین ضریب پایایی این ابزار را ۰/۸۲ گزارش کرده است (McLain, 2009) و مطالعات بعدی نیز روایی و پایایی مناسب آن را تأیید کرده‌اند (فیضی و همکاران، ۱۳۹۱؛ عالی‌پور و همکاران، ۱۳۹۷؛ اردشیرپی و همکاران، ۱۴۰۲). در این پژوهش، ضریب آلفای کرونباخ این مقیاس ۰/۸۶ به دست آمد.

مقیاس خودافشایی هیجانی (ESDS)^۳: برای سنجش خودافشایی هیجانی از مقیاس خودافشایی هیجانی اسنل و همکاران استفاده شد (Snell et al., 1998). این ابزار شامل ۴۰ گویه است و میزان افشای هیجان‌های مختلف از جمله غم، شادی، آرامش، اضطراب، ترس و خشم را ارزیابی می‌کند. پاسخ‌ها بر اساس طیف پنج‌درجه‌ای لیکرت از «اصلاً مطرح نکرده‌ام» تا «اغلب مطرح کرده‌ام» نمره‌گذاری می‌شوند. پژوهش‌های مختلف روایی و پایایی مطلوب این مقیاس را گزارش کرده‌اند (Snell et al., 1998؛ ورمقانی و همکاران، ۱۳۹۹). در این پژوهش، ضرایب آلفای کرونباخ برای خودافشایی هیجانی، غم، شادی، آرامی، اضطراب، ترس و خشم به ترتیب ۰/۸۹، ۰/۸۷، ۰/۸۴، ۰/۸۰، ۰/۸۸ و ۰/۸۵ به دست آمد.

روش اجرا و تحلیل: در پژوهش حاضر، ابتدا پرسشنامه‌های پژوهش در میان بزرگسالان رده سنی ۱۸ تا ۳۵ سال توزیع شد که بخشی از آنان را افراد حاضر در دانشگاه‌های شهر کرمان تشکیل می‌دادند. سپس، اصول اخلاقی در خصوص محرمانه‌ماندن اطلاعات و عدم لزوم ذکر نام و نام خانوادگی برای شرکت‌کنندگان توضیح داده شد و رضایت آگاهانه آنها برای همکاری در پژوهش جلب شد. به پرسش‌ها و ابهام‌های شرکت‌کنندگان در خصوص برخی از پرسش‌های پرسشنامه، به ویژه پرسشنامه خودافشایی هیجانی، با حوصله پاسخ داده شد. در این پژوهش، برای محاسبه داده‌های توصیفی از نرم‌افزار اسپ‌اس‌اس^۴ نسخه ۲۰ استفاده شد. همچنین، به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها مربوط به فرضیه‌های پژوهش و بررسی میزان قدرت پیش‌بینی متغیر درون‌زاد توسط متغیرهای برون‌زاد و واسطه‌ای، روش مدل‌یابی معادلات ساختاری در نرم‌افزار لیزرل^۵ نیز استفاده شد.

³ Emotional Self-Disclosure Scale

⁴ SPSS

⁵ LIZREL8

¹ Revised Family Communication Patterns Scale

² Multiple Stimulus Types Ambiguity Tolerance Scale - Version II

یافته‌ها

انتخاب‌شده جمع‌آوری شده‌اند، با استفاده از روش‌های تجزیه و تحلیل توصیفی مناسب بررسی شده‌اند.

در این بخش، داده‌های جمعیت‌شناختی مانند جنسیت، سن و وضعیت تأهل که با کمک ابزار پژوهش از نمونه

جدول ۱

همبستگی سن، تأهل و جنسیت با متغیرهای وابسته

Table 1
Correlations between Age, Marital Status, Gender, and the Dependent Variables

متغیر جمعیت‌شناختی	بهریستی روانشناختی (نمره کل)	الگوی ارتباط خانواده (نمره کل)	تحمل ابهام	خودافشایی هیجانی (نمره کل)
سن	-۰/۰۷	۰/۰۵	-۰/۰۹	۰/۰۴
جنسیت (زن، مرد)	۰/۰۶	-۰/۰۸	۰/۰۳	۰/۰۷
وضعیت تأهل (متاهل، مجرد)	۰/۰۴	-۰/۰۲	-۰/۰۶	-۰/۰۵

همان‌طور که در **جدول ۱** مشاهده می‌شود، ضرایب همبستگی بین متغیرهای جمعیت‌شناختی با متغیرهای اصلی پژوهش بسیار ضعیف هستند و در دامنه $-۰/۰۹$ تا $۰/۰۸$ قرار دارند. مجذور ضرایب همبستگی (R^2) برای هیچ یک از این روابط از $۰/۰۱$ تجاوز نمی‌کند که نشان‌دهنده سهم ناچیز (کمتر از ۱ درصد) متغیرهای جمعیت‌شناختی در تبیین واریانس متغیرهای اصلی پژوهش است. بنابراین، این متغیرها در مدل تحلیل مسیر به عنوان متغیر کنترل وارد نشدند.

جدول ۲

شاخص‌های برازندگی معادلات ساختاری متغیرهای پژوهش

Table 2
Structural Equation Fitness Indices of Research Variables

شاخص‌های برازندگی	(X ²)	df	(X ² / df)	sig	(RMSEA)	(GFI)	(IFI)	(NFI)	(AGFI)	(NNFI)	(CFI)
مدل مفهومی	۳۱۲۹/۱۶	۱۱۶۶	۲/۶۸	۰/۰۰۲۱	۰/۰۶۲	۰/۹۴	۰/۹۵	۰/۹۱	۰/۸۶	۰/۹۴	۰/۹۴

جدول ۲ نتایج حاصل از شاخص‌های برازندگی را نشان می‌دهد. مقادیر مجذور خي دو با درجه آزادی $(X^2=۳۱۲۹/۱۶, df=۱۱۶۶)$ و ریشه میانگین توان دوم خطای ضریب $(RMSEA=۰/۰۶۲)$ حاکی از برازندگی الگو

نشان می‌دهد. مقادیر مجذور خي دو با درجه آزادی

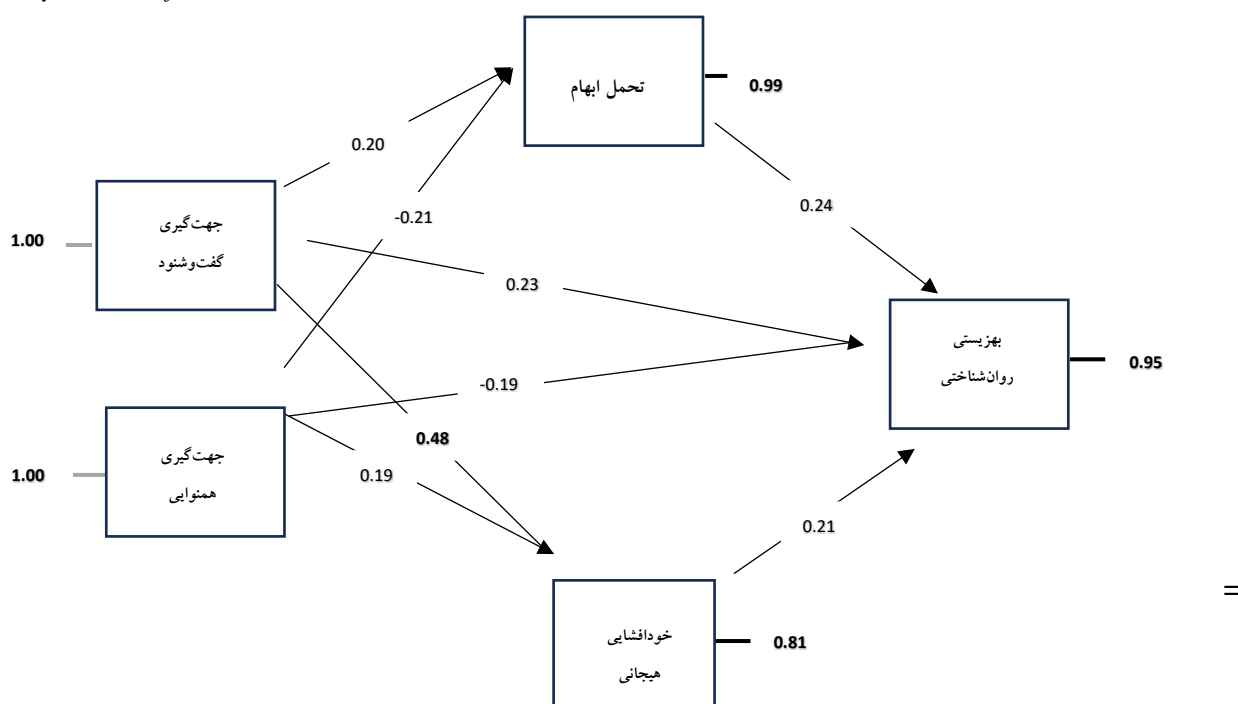
(CFI) برابر ۰/۹۴ است که همگی آنها نشان‌دهنده برازندگی مناسب مدل هستند. با توجه به شاخص‌های برازش و ملاک‌های گفته‌شده در **جدول ۲**، می‌توان نتیجه گرفت مدل ارائه‌شده در این پژوهش مورد قبول است و برازش آن تأیید می‌شود. ضرایب مسیر بین متغیرهای الگو و سطح معناداری آنها نشان می‌دهد متغیرهای پیش‌بین به‌خوبی متغیر ملاک را تبیین می‌کنند. در **شکل ۱**، مسیر تحلیل‌شده مدل پژوهش آورده شده است.

در جامعه مورد مطالعه است. حاصل تقسیم مجذور کای بر درجه آزادی ۲/۶۸ است که بنا به گزارش گیلز، تأییدی بر برازندگی مناسب مدل است (Giles, 2002). همچنین، به منظور تعیین مناسب‌بودن برازندگی الگو با داده‌ها از شاخص‌های برازندگی استفاده شده است. نتایج نشان داد شاخص خوبی برازش مدل (GFI) برابر ۰/۹۴، مقدار شاخص برازش افزایشی (IFI) برابر ۰/۹۵، شاخص برازش هنجار شده (NFI) برابر ۰/۹۴، شاخص نیکویی برازش تعدیل شده (AGFI) برابر ۰/۸۶ و شاخص برازندگی تطبیقی

شکل ۱

مسیر تحلیل‌شده مدل پژوهش

Figure 1
Analyzed Path of the Research Model

استفاده شد. نتایج تحلیل اثر مستقیم جهت‌گیری گفت‌وشنود، جهت‌گیری هم‌نوایی و تحمل ابهام و خودافشایی هیجانی بر بهزیستی روان‌شناختی، مسیر مستقیم جهت‌گیری گفت‌وشنود و جهت‌گیری هم‌نوایی بر بهزیستی

جدول ۳ نتایج آزمون فرضیه‌ها در رابطه با اثرات مستقیم متغیرهای نهفته بر یکدیگر را در مدل کلی نشان می‌دهد. برای آزمون فرضیه‌ها از روش مدل معادلات ساختاری با روش برآورد درست‌نمایی پیشینه احتمال

روان‌شناختی و مسیر مستقیم جهت‌گیری گفت‌وشنود و جهت‌گیری هم‌نوایی بر تحمل ابهام را نشان می‌دهد.

جدول ۳

تحلیل اثر مستقیم متغیرها بر یکدیگر

Table 3
Analysis of the Direct Effect of Variables on Each Other

وابسته / مستقل	برآورد پارامتر	پارامتر استاندارد	خطای استاندارد	T	معناداری	R ²
جهت‌گیری گفت‌وشنود ← بهزیستی روان‌شناختی	۰/۱۸	۰/۲۰	۰/۰۵	۳/۵۹	۰/۰۰۱	۰/۷۲
جهت‌گیری هم‌نوایی ← بهزیستی روان‌شناختی	-۰/۲۰	-۰/۲۱	۰/۰۸	-۲/۲۹	۰/۰۰۲	
تحمل ابهام ← بهزیستی روان‌شناختی	۰/۱۹	۰/۲۴	۰/۰۷	۳/۶۶	۰/۰۰۱	
خودافشایی هیجانی ← بهزیستی روان‌شناختی	۰/۲۱	۰/۲۱	۰/۰۶	۳/۳۹	۰/۰۰۱	۰/۶۴
جهت‌گیری گفت‌وشنود ← خودافشایی هیجانی	۰/۳۶	۰/۴۸	۰/۰۵	۷/۴۲	۰/۰۰۰۱	
جهت‌گیری هم‌نوایی ← خودافشایی هیجانی	۰/۱۶	۰/۱۹	۰/۰۶	۲/۰۷	۰/۰۰۲	
جهت‌گیری گفت‌وشنود ← تحمل ابهام	۰/۱۷	۰/۲۰	۰/۰۶	۲/۱۹	۰/۰۰۲	۰/۵۸
جهت‌گیری هم‌نوایی ← تحمل ابهام	-۰/۱۸	-۰/۲۱	۰/۰۷	-۲/۳۶	۰/۰۰۲	

با توجه به اطلاعات **جدول ۳**، نتایج نشان داد اثر مستقیم متغیر برون‌زای جهت‌گیری گفت‌وشنود بر متغیر بهزیستی روان‌شناختی ($p < ۰/۰۱$, $T = ۳/۵۹$, $\beta = ۰/۲۰$) معنادار است؛ اثر مستقیم متغیر برون‌زای جهت‌گیری هم‌نوایی بر متغیر بهزیستی روان‌شناختی ($p < ۰/۰۱$, $T = -۲/۲۹$, $\beta = -۰/۲۱$) منفی و معنادار است؛ اثر مستقیم متغیر برون‌زای تحمل ابهام بر متغیر بهزیستی روان‌شناختی ($p < ۰/۰۱$, $T = ۳/۶۶$, $\beta = ۰/۲۴$) معنادار است؛ اثر مستقیم متغیر برون‌زای خودافشایی هیجانی بر متغیر بهزیستی روان‌شناختی ($p < ۰/۰۱$, $T = ۳/۳۹$, $\beta = ۰/۲۱$) معنادار است؛ اثر مستقیم متغیر برون‌زای جهت‌گیری گفت‌وشنود بر متغیر تحمل ابهام ($p < ۰/۰۱$, $T = ۲/۱۹$, $\beta = ۰/۲۰$) معنادار است؛ اثر مستقیم متغیر برون‌زای جهت‌گیری هم‌نوایی بر متغیر تحمل ابهام ($p < ۰/۰۱$, $T = -۲/۳۶$, $\beta = -۰/۲۱$) منفی و معنادار است. در ادامه، اطلاعات **جدول ۴** نتایج تحلیل اثر غیرمستقیم متغیرها را نشان می‌دهد.

جدول ۴

اثرات استاندارد شده غیرمستقیم و کل متغیرها بر یکدیگر

Table 4
Standardized Indirect and Total Effects among the Variables

وابسته / میانجی / مستقل	اثر غیرمستقیم	اثر کل	مقدار T	معناداری
جهت‌گیری گفت‌وشنود ← تحمل ابهام ← بهزیستی روان‌شناختی	۰/۰۴	۰/۲۴	۵/۱۴	۰/۰۰۰۱
جهت‌گیری گفت‌وشنود ← خودافشایی هیجانی ← بهزیستی روان‌شناختی	۰/۰۵	۰/۲۵	۵/۴۱	۰/۰۰۰۱
جهت‌گیری هم‌نوایی ← تحمل ابهام ← بهزیستی روان‌شناختی	۰/۰۴	-۰/۱۷	-۳/۶۰	۰/۰۰۰۱
جهت‌گیری هم‌نوایی ← خودافشایی هیجانی ← بهزیستی روان‌شناختی	-۰/۰۵	-۰/۲۶	-۵/۶۲	۰/۰۰۰۱

جدول ۴ نتایج تحلیل اثر غیرمستقیم و کل متغیرها بر یکدیگر را نشان می‌دهد. همان‌طور که در **جدول ۴**

مشخص است، اثر غیرمستقیم جهت‌گیری گفت‌وشنود بر بهزیستی روان‌شناختی از طریق نقش میانجی‌گری تحمل ابهام معنادار است ($IN=0/04$, $T=5/14$, $p<0/05$) و از آنجا که هم مسیر مستقیم و هم مسیر غیرمستقیم معنادار است، این میانجی‌گری از نوع نسبی است. همچنین، اثر غیرمستقیم جهت‌گیری گفت‌وشنود بر بهزیستی روان‌شناختی از طریق نقش میانجی‌گری خودافشایی هیجانی معنادار است ($IN=0/05$, $T=5/41$, $p<0/05$) و از آنجا که هم مسیر مستقیم و هم مسیر غیرمستقیم معنادار است، این میانجی‌گری از نوع نسبی است. با توجه به **جدول ۴**، اثر غیرمستقیم جهت‌گیری هم‌نوایی بر بهزیستی روان‌شناختی از طریق نقش میانجی‌گری تحمل

جدول ۵

نتایج بوت‌استرپ برای مسیرهای غیرمستقیم در الگوی پیشنهادی

Table 5

Bootstrap Results for Indirect Paths in the Proposed Model

مسیر	داده	بوت	سوگیری	خطا	حد پایین	حد بالا	معناداری
جهت‌گیری گفت و شنود ← تحمل ابهام ← بهزیستی روان‌شناختی	۰/۰۵۹۵	۰/۰۱۵۶	۰/۰۷۱۳	۰/۰۱۳۲	۰/۰۲۹۹	۰/۰۹۱۸	معنادار
جهت‌گیری گفت و شنود ← خودافشایی هیجانی ← بهزیستی روان‌شناختی	۰/۰۵۷۰	۰/۰۱۴۸	۰/۰۳۱۶	۰/۰۱۳۶	۰/۰۲۹۶	۰/۰۸۷۷	معنادار
جهت‌گیری هم‌نوایی ← تحمل ابهام ← بهزیستی روان‌شناختی	-۰/۰۱۸۵	۰/۰۰۷۵	۰/۰۵۹۳	۰/۰۱۳۲	-۰/۰۳۵۸	-۰/۰۰۶۳	معنادار
جهت‌گیری هم‌نوایی ← خودافشایی هیجانی ← بهزیستی روان‌شناختی	-۰/۰۱۷۱	۰/۰۰۶۸	۰/۰۲۶۳	۰/۰۱۲۹	-۰/۰۳۳۵	-۰/۰۰۶۳	معنادار

همان‌طور که در **جدول ۵** مشاهده می‌شود، حد پایین فاصله اطمینان تحمل ابهام به عنوان متغیر میانجی بین جهت‌گیری گفت‌وشنود و بهزیستی روان‌شناختی ۰/۰۲۹۹ و حد بالای آن ۰/۰۹۱۸ است. سطح اطمینان برای این فاصله اطمینان ۹۵ درصد و تعداد نمونه‌گیری مجدد بوت‌استرپ ۵۰۰۰ است. با توجه به اینکه صفر بیرون از این فاصله اطمینان قرار می‌گیرد، از لحاظ آماری معنادار است؛ بنابراین، جهت‌گیری گفت‌وشنود از طریق تحمل ابهام بر بهزیستی روان‌شناختی اثر غیرمستقیم دارد و میزان اثر غیرمستقیم آن برابر ۰/۰۱۵۶ است. حد پایین فاصله اطمینان خودافشایی

هیجانی به عنوان متغیر میانجی بین جهت‌گیری گفت‌وشنود و بهزیستی روان‌شناختی ۰/۰۲۹۶ و حد بالای آن ۰/۰۸۷۷ است. سطح اطمینان برای این فاصله اطمینان ۹۵ درصد و تعداد نمونه‌گیری مجدد بوت‌استرپ ۵۰۰۰ است. با توجه به اینکه صفر بیرون از این فاصله اطمینان قرار می‌گیرد، از لحاظ آماری معنادار است؛ بنابراین، جهت‌گیری گفت‌وشنود از طریق خودافشایی هیجانی بر بهزیستی روان‌شناختی اثر غیرمستقیم دارد و میزان اثر غیرمستقیم آن برابر ۰/۰۱۴۸ است. حد پایین فاصله اطمینان تحمل ابهام به عنوان متغیر میانجی بین جهت‌گیری هم‌نوایی و بهزیستی روان‌شناختی

۰/۰۳۵۸- و حد بالای آن ۰/۰۰۶۳- است. سطح اطمینان برای این فاصله اطمینان ۹۵ درصد و تعداد نمونه‌گیری مجدد بوت‌استرپ ۵۰۰۰ است. با توجه به اینکه صفر بیرون از این فاصله اطمینان قرار می‌گیرد، از لحاظ آماری معنادار است؛ بنابراین، جهت‌گیری هم‌نوایی از طریق تحمل ابهام بر بهزیستی روان‌شناختی اثر غیرمستقیم دارد و میزان اثر غیرمستقیم آن برابر ۰/۰۱۸۵- است. حد پایین فاصله اطمینان خودافشایی هیجانی به عنوان متغیر میانجی بین جهت‌گیری هم‌نوایی و بهزیستی روان‌شناختی ۰/۰۳۳۵- و حد بالای آن ۰/۰۰۶۳- است. سطح اطمینان برای این فاصله اطمینان ۹۵ درصد و تعداد نمونه‌گیری مجدد بوت‌استرپ ۵۰۰۰ است. با توجه به اینکه صفر بیرون از این فاصله اطمینان قرار می‌گیرد، از لحاظ آماری معنادار است؛ بنابراین، جهت‌گیری هم‌نوایی از طریق خودافشایی هیجانی بر بهزیستی روان‌شناختی اثر غیرمستقیم دارد و میزان اثر غیرمستقیم آن برابر ۰/۰۱۷۱- است.

بحث

تحلیل‌های انجام‌شده مبنی بر وجود ارتباط بین جهت‌گیری گفت‌وشنود و بهزیستی روان‌شناختی حاکی از آن بود که بهزیستی روان‌شناختی توسط جهت‌گیری ارتباطی گفت‌وشنود به صورت مثبت و معنادار پیش‌بینی شد. در پژوهش‌های **کاظمیان مقدم و هارون رشیدی (۱۴۰۰)** و **صیدی سارویی و همکاران (۱۳۹۲)**، نتایجی مشابه یافت شد. همچنین، تحلیل‌های انجام‌شده برای بررسی نقش میانجی تحمل ابهام در رابطه بین جهت‌گیری گفت‌وشنود و بهزیستی روان‌شناختی حاکی از آن بود که اثر غیرمستقیم جهت‌گیری گفت‌وشنود بر بهزیستی روان‌شناختی از طریق نقش میانجی‌گری تحمل ابهام معنادار است. پژوهشی یافت نشد که به طور مستقیم متغیرهای یادشده را بررسی کرده

باشد. در تبیین این یافته‌ها، می‌توان بیان داشت گفت‌وشنود زیاد در خانواده از طریق فراهم‌آوردن یک جو حمایتی برای تحمل موقعیت‌های مبهم، آموختن بررسی چندجانبه مسائل به فرزندان، فراهم‌آوردن شرایطی برای بارش فکری و پرورش خلاقیت و بهبود تفکر نقادانه اعضا سبب تسلط بیشتر آنان بر محیط و بر موقعیت‌های گوناگون زندگی می‌شود که ابهام یکی از ویژگی‌های اجتناب‌ناپذیر این موقعیت‌ها به حساب می‌آید و با تطبیق بهتر با محیط، تزیق حس اعتمادبه‌نفس، افزایش حس مسئولیت‌پذیری و عزت‌نفس، ضمن تقویت روابط مثبت با دیگران، تقویت حس خودکارآمدی و خودمختاری، کنارآمدن سازگارانه با محیط، بازتعریف معنا و هدف زندگی و توجه به جوانب مثبت شرایط به جای تمرکز بر نکات منفی، بهبود و ارتقای بهزیستی روان‌شناختی را در افراد به دنبال دارد. با توجه به اینکه جوانان، بنا بر اقتضای شرایط، با موقعیت‌های مبهم زیادی از جمله وضعیت اشتغال، ازدواج و تشکیل خانواده، نحوه ادامه تحصیل و هدف‌گذاری آینده با توجه به شرایط جامعه مواجه هستند و در نتیجه، تنش، اضطراب، آشفتگی و سردرگمی بیشتری را تجربه می‌کنند، گفت‌وگو در ارتباط با این مسائل با نزدیک‌ترین و امن‌ترین افراد زندگی و بررسی چندجانبه مسائل برای رسیدن به راه‌حل می‌تواند در بهبود بهزیستی روان‌شناختی آنان مؤثر واقع شود. تحلیل‌های انجام‌شده برای بررسی نقش میانجی خودافشایی هیجانی در رابطه بین جهت‌گیری گفت‌وشنود و بهزیستی روان‌شناختی حاکی از آن بود که اثر غیرمستقیم جهت‌گیری گفت‌وشنود بر بهزیستی روان‌شناختی از طریق نقش میانجی‌گری خودافشایی هیجانی معنادار است. پژوهشی هم‌سو با یافته حاضر یافت نشد که به طور مستقیم رابطه بین متغیرهای یادشده را بررسی کرده باشد. در تبیین این یافته، می‌توان بیان داشت گفت‌وشنود زیاد در خانواده از طریق فراهم

آوردن فرصتی برای رسیدگی به مسائل گوناگون، صحبت درباره احساسات و هیجانات والدین و فرزندان، ابراز هیجانات به طور مستقیم و فارغ از هر گونه پالایش و نهان‌سازی، اعمال نکردن فشار برای کتمان، انکار و تغییر احساسات و هیجانات تجربه شده و آماده کردن جوّی مناسب برای تخلیه هیجانی فرزندان، خودپذیری و حس ارزشمندی را در آنان افزایش می‌دهد، سبب افزایش حس تسلط آنان در هنگام تجربه هیجان می‌شود و ضمن فراهم کردن زمینه رابطه مثبت با دیگران، بهبود بهزیستی روان‌شناختی را در آنان به دنبال دارد. از آنجا که جوانان به واسطه اقتضای سنی، متحمل هیجانات بسیاری می‌شوند و نیاز به خودافشایی هیجانی برای تعدیل این هیجانات و بازسازمان‌دهی آنها بیشتر احساس می‌شود، خانواده با افزایش جهت‌گیری گفت‌و شنود، این زمینه را برای آنان فراهم می‌کند و ارتقای بهزیستی روان‌شناختی را در آنان باعث می‌شود.

تحلیل‌های انجام شده برای بررسی وجود ارتباط بین جهت‌گیری هم‌نوایی و بهزیستی روان‌شناختی حاکی از آن بود که بهزیستی روان‌شناختی توسط جهت‌گیری ارتباطی هم‌نوایی به صورت منفی و معنادار پیش‌بینی شد که این با نتایج پژوهش **کاظمیان مقدم و هارون رشیدی (۱۴۰۰)** هم سو بود. همچنین، تحلیل‌های انجام شده برای بررسی نقش میانجی تحمل ابهام در رابطه بین جهت‌گیری هم‌نوایی و بهزیستی روان‌شناختی حاکی از آن بود که اثر غیرمستقیم جهت‌گیری هم‌نوایی بر بهزیستی روان‌شناختی از طریق نقش میانجی‌گری تحمل ابهام معنادار است. پژوهشی یافت نشد که به طور مستقیم رابطه بین متغیرهای یادشده را بررسی کرده باشد. در تبیین این یافته‌ها، می‌توان بیان اظهار داشت خانواده‌هایی با هم‌نوایی زیاد از طریق محدود کردن افق دید فرزندان، سلب قدرت اختیار، تضعیف قدرت

خلاقیت، تشویق به در نظر نگرفتن جوانب مثبت و منفی امور و تأکید بر حل مسأله به شیوه مورد تأیید والدین، قدرت تحمل ابهام را در افراد کاهش می‌دهند و با این کار، ضمن زیر سؤال بردن احساس ارزشمندی افراد، کاهش احساس خودمختاری و کارآمدی، مخدوش کردن معنای زندگی افراد و کاهش احساس تسلط بر محیط و به ویژه موقعیت‌های مبهم، سبب تضعیف بهزیستی روان‌شناختی در افراد می‌شوند و این احساس را به طرزی قابل ملاحظه در افراد کاهش می‌دهند. از آنجا که جوانان با موقعیت‌های مبهم تعیین‌کننده و زیادی در این دوران مواجه می‌شوند، اهمیت موارد توضیح داده شده در این خصوص بیشتر می‌شود و نیاز آنان به گفت‌و شنود بیشتر با والدین برای تأمین بهزیستی روان‌شناختی آنان دوچندان جلوه می‌کند. تحلیل‌های انجام شده برای بررسی نقش میانجی خودافشایی هیجانی در رابطه بین جهت‌گیری هم‌نوایی و بهزیستی روان‌شناختی حاکی از آن بود که اثر غیرمستقیم جهت‌گیری هم‌نوایی بر بهزیستی روان‌شناختی از طریق نقش میانجی‌گری خودافشایی هیجانی معنادار است. پژوهشی هم‌سو با این مورد یافت نشد. از آنجا که خانواده امن‌ترین و نخستین نهادی است که فرزندان در آن تربیت می‌شوند (**کميجانی و ماهر، ۱۳۸۶**)، وجود فضا و افرادی امن برای گفت‌وگو درباره مسائل گوناگون و احساسات و هیجانات تجربه شده به منظور تأمین مراقبت روانی و بهبود بهزیستی روان‌شناختی افراد به عنوان نیازی ضروری تلقی می‌شود. حال، چنانچه خانواده‌ای از هم‌نوایی زیادی برخوردار باشد و والدین، ضمن نادیده گرفتن نظر و احساس سایر اعضا، بر یکسان بودن ارزش‌ها نیز تأکید داشته باشند، این خود از طریق زیر سؤال بردن احساس ارزشمندی فرزندان، فراهم نیامدن جوّ حمایتی مناسب و شرایطی برای تخلیه هیجانی، مخدوش کردن احساس عزت نفس افراد و تضعیف روحیه

افراد، بهزیستی روانی کمتری را به دنبال دارد و سبب می‌شود با وجود نیاز شدید، افراد محل و شرایطی را برای افشای هیجانات خود مناسب نیندند و از این طریق بهزیستی روان‌شناختی آنان با مشکل مواجه شود (Pennebaker, 1997). بر اساس این توضیحات، از آنجا که جوانان به واسطه اقتضای سنی، متحمل هیجانات بسیاری می‌شوند و نیاز به خودافشایی هیجانی برای تعدیل این هیجانات و بازسازمان‌دهی آنها بیشتر احساس می‌شود، خانواده‌هایی با جهت‌گیری هم‌نوایی زیاد با بی‌توجهی نسبت به این مسأله، زمینه کاهش بهزیستی روان‌شناختی آنان را فراهم می‌آورند.

به طور خلاصه، هدف از پژوهش حاضر ارائه مدلی برای تبیین بهزیستی روان‌شناختی جوانان بر اساس الگوی ارتباطی خانواده با نقش واسطه‌ای تحمل ابهام و خودافشایی هیجانی بود. نتایج نشان داد مدل از برازشی مناسب برخوردار است و اثراتی مستقیم و غیرمستقیم میان این متغیرها برقرار است. به طور کلی، می‌توان گفت تحمل ابهام و خودافشایی هیجانی در رابطه بین الگوهای ارتباطی خانواده و بهزیستی روان‌شناختی جوانان نقش میانجی دارد. در تبیین این یافته، به طور کلی، می‌توان بیان داشت الگوهای ارتباطی خانواده از طرق گوناگون می‌توانند بر میزان قدرت تحمل ابهام افراد و خودافشایی هیجانی جوانان اثر بگذارند و بهزیستی روان‌شناختی آنان را نیز تحت تأثیر قرار دهند. والدین می‌توانند از طریق اعمال روش‌های گوناگون برای برقراری ارتباط با فرزندان، آمادگی آنان را برای رویارویی با موقعیت‌های مبهم زندگی و افشای هیجانات ادراک‌شده تحت تأثیر قرار دهند و از آنجا که این متغیرها با بهزیستی روان افراد ارتباطی معنادار دارند، از این طریق بهزیستی روان‌شناختی جوانان را نیز بهبود می‌بخشند. خانواده از طریق ایجاد فضایی تعاملی در راستای گفت‌وگو درباره مسائل و هیجانات تجربه‌شده گوناگون، از جمله

موقعیت‌هایی مبهم که جوانان بنا بر اقتضای شرایط با آنها مواجه می‌شوند، ضمن افزایش قدرت تحمل ابهام و خودافشایی هیجانی، با ارتقای حس مسئولیت‌پذیری، خودکارآمدی، تاب‌آوری و افزایش روابط مثبت با دیگران، به بهبود بهزیستی روان‌شناختی آنان کمک می‌کند. بنابراین، والدین و دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت با در نظر گرفتن این نکته می‌توانند شاهد ارتقای بهزیستی روان‌شناختی فرزندان و به ویژه جوانان باشند.

همانند سایر پژوهش‌ها، این پژوهش نیز با محدودیت‌هایی روبه‌رو بود که از جمله آنها می‌توان به عدم بررسی سایر متغیرهای مربوط مانند نقش معلمان، اساتید، همسالان، محیط در میزان قدرت تحمل ابهام و خودافشایی هیجانی جوانان اشاره کرد. همچنین، پژوهش حاضر در شهر کرمان انجام شد که با توجه به تفاوت‌های فرهنگی و با در نظر گرفتن یافته‌های این پژوهش در نتیجه‌گیری علت‌ومعلولی، به منظور تعمیم نتایج به جوانان سایر شهرها باید جوانب احتیاط رعایت شود؛ زیرا عدم کنترل متغیرهایی مانند وضعیت اجتماعی-اقتصادی، سطح تحصیلات والدین و... ممکن است بر نتایج پژوهش اثرگذار باشند.

پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی سایر متغیرهای مربوط از جمله عوامل محیطی بررسی شوند. همچنین، در تبیین بهزیستی روان‌شناختی، نقش همسالان نیز در کنار نقش والدین در راستای افزایش قدرت تحمل ابهام و خودافشایی هیجانی افراد بررسی شود. به منظور به دست آوردن درک عمیق‌تر نسبت به روابط بین متغیرها، پیشنهاد می‌شود این پژوهش به صورت کمی-کیفی نیز انجام شود و در نهایت، پیشنهاد می‌شود ابعاد دیگر خانواده مانند نوع فرزندپروری و دلبستگی با نقش واسطه‌ای تحمل ابهام و خودافشایی هیجانی بر بهزیستی روان‌شناختی جوانان نیز بررسی شوند.

سپاسگزاری

گروه پژوهشی از همه کسانی که با همکاری و همراهی بی‌دریغشان ما را در این مسیر یاری کردند، کمال تشکر و قدردانی را دارد.

منابع

- اردشیریی، ج.، بخشایش، ع.، و دهقان، م. (۱۴۰۲). پیش‌بینی پایبندی به درمان بر اساس سرسختی روان‌شناختی، تحمل ابهام و حمایت اجتماعی ادراک شده در بیماران مبتلا به سرطان ریه. *طلوع بهداشت*، ۲۲ (۲)، ۵۹-۷۳.
<http://dx.doi.org/10.18502/tbj.v22i2.13265>
- بهری، س.، و فرکیش، م. (۱۳۸۸). رابطه بین هویت فردی، سبک‌های دلبستگی با بهزیستی روان‌شناختی در جوانان. *نوآوری‌های مدیریت آموزشی (اندیشه‌های تازه در علوم تربیتی)*، ۴ (۲)، ۴۹-۶۳.
<https://sid.ir/paper/154110/fa>
- حبیب‌پور گتایی، ک. (۱۴۰۱). ارزیابی وضعیت بهزیستی ذهنی در بین جوانان ایرانی. *رفاه اجتماعی*، ۲۲ (۸۶)، ۹-۵۳.
<https://civilica.com/doc/1839865>
- رحیمی، م.، واعظ‌فر، س. س.، و جاپوند، ح. (۱۳۹۴). رابطه ساده و چندگانه قدرت تحمل ابهام و جو عاطفی خانواده با خلاقیت شناختی. *ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی*، ۵ (۲)، ۱۴۷-۱۶۴.
<https://iranjournals.nlai.ir/handle/123456789/224188>
- صیدی سارویی، م.، فرهنگ، ص.، امینی، م.، و حسینی، س. م. (۱۳۹۲). رابطه الگوهای ارتباطی خانواده و ویژگی‌های شخصیتی با بهزیستی روان‌شناختی با واسطه‌گری تاب‌آوری در بیماران ام‌اس. *روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی*، ۳ (۱۱)، ۱۷-۳۷.
https://jpmm.marvdasht.iau.ir/article_237.html
- عالی‌پور، ک.، عباسی، م.، و میردیکوند، ف. (۱۳۹۷). تأثیر آموزش راهبردهای وسعت بخشی تفکر بر بهزیستی

- ذهنی و تحمل ابهام دانش‌آموزان. *راهبردهای آموزش در علوم پزشکی*، ۱۱ (۱)، ۸-۱۱.
<https://edcbmj.ir/article-1-1322-fa.html>
- فیضی، آ.، محبوبی، ط.، زارع، ح.، و مصطفائی، ع. (۱۳۹۱). رابطه هوش شناختی و تحمل ابهام با کارآفرینی در دانشجویان دانشگاه پیام‌نور استان آذربایجان غربی. *تحقیقات علوم رفتاری*، ۱۰ (۴)، ۲۷۶-۲۸۴.
<https://www.sid.ir/paper/106474/fa>
- کاظمیان مقدم، ک.، و هارون رشیدی، ه. (۱۴۰۰). رابطه الگوهای ارتباطی، انسجام و انعطاف‌پذیری خانواده با بهزیستی روان‌شناختی: واسطه‌گری سرسختی روان‌شناختی در دانش‌آموزان. *پژوهشنامه تربیتی*، ۱۶ (۶۷)، ۱۶۱-۱۷۸.
<https://sanad.iau.ir/Journal/educ/Article/940619>
- کمیجانی، مهرناز، و ماهر، فرهاد (۱۳۸۶). مقایسه شیوه‌های فرزندپروری والدین نوجوانان با اختلال سلوک و نوجوانان عادی. *نشریه دانش و پژوهش در روانشناسی کاربردی*، ۹ (۳۳)، ۶۳-۹۴.
<https://sid.ir/paper/163991/fa>
- کوروش‌نیا، م.، و لطیفیان، م. (۱۳۸۶). بررسی روایی و پایایی ابزار تجدیدنظرشده الگوهای ارتباطات خانواده. *خانواده پژوهی*، ۳ (۴)، ۳۵۵-۳۷۵.
https://jfr.sbu.ac.ir/article_95009.html
- مرکز رصد جمعیت ایران (۱۴۰۲). *گزارش آماری جمعیت جوانان در ایران*. مرکز آمار ایران.
<https://www.amar.org.ir/pop-monitoring-2023>
- ورمقانی، ح.، پورشریفی، ح.، سلیمانی، ع.، و فتحی‌آشتیانی، ع. (۱۳۹۹). ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی مقیاس خودافشایی هیجانی. *تحقیقات علوم رفتاری*، ۱۸ (۳)، ۳۷۱-۳۸۱.
<https://doi.org/10.52547/rbs.18.3.371>

References

- Aalipour, K., Abbasi, M., & Mirdrikvand, F. (2018). The effect of teaching breath thinking strategies

- Fitzpatrick, M. A. (2004). The family communication patterns theory. *The Journal of Family Communication*, 4(3-4), 167-179. <https://doi.org/10.1080/15267431.2004.9670129>
- Giles, D. C. (2002). *Advanced research methods in psychology*. Routledge.
- Habibpour Gatabi, K. (2022). Assessing the situation of subjective well-being among Iranian youth. *Social Welfare*, 22, 9-53. <https://civilica.com/doc/1839865/> [In Persian]
- Hernandez, R., Bassett, S. M., Boughton, S. W., Schuette, S. A., Hoffman, E. W., & Moskowitz, J. T. (2018). Psychological well-being and physical health: Associations, mechanisms, and future directions. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 11(1), 100-123. <https://doi.org/10.1177/1754073917697824>
- Ignatius, E., & Kokkonen, M. (2007). Factors contributing to verbal self-disclosure. *The Journal of Social Psychology*, 147(1), 25-42. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1027/1901-2276.59.4.362>
- Iran Population Monitoring Center. (2023). *Statistical report on the youth population in Iran*. Statistical Center of Iran. <https://www.amar.org.ir/pop-monitoring-2023> [In Persian]
- Kamijani, M., & Maher, F. (2007). Comparison of parenting styles of parents of adolescents with conduct disorder and normal adolescents. *Journal of Knowledge and Research in Applied Psychology*, 9(33), 63-94. <https://sid.ir/paper/163991/fa> [In Persian]
- Kazemian Moghadam, K., & Haroon Rashidi, H. (2021). The relationship between family communication patterns, cohesion, and flexibility with psychological well-being: The mediating role of psychological hardiness in students. *Educational Research Quarterly*, 16(67), 161-178. <https://sanad.iau.ir/Journal/educ/Article/940619> [In Persian]
- Kim, J., & Lee, J. E. R. (2011). The Facebook paths to happiness: Effects of the number of Facebook friends and self-presentation on subjective well-being. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 14(6), 359-364. <https://doi.org/10.1089/cyber.2010.0374>
- Koerner, A. F., & Fitzpatrick, M. A. (1997). Family type and its relationship to communication pattern and conflict management strategies. on subjective well-being and tolerance of ambiguity among students. *Education Strategies in Medical Sciences*, 11(1), 1-8. <https://edcbmj.ir/article-1-1322-fa.html> [In Persian]
- Ardeshirpey, J., Bakhshayesh, A., & Dehghan, M. (2023). Predicting treatment adherence based on psychological hardiness, ambiguity tolerance, and perceived social support in lung cancer patients. *Toloo-e-Behdasht*, 22(2), 59-73. <http://dx.doi.org/10.18502/tbj.v22i2.13265> [In Persian]
- Azzopardi, P. S., Hearps, S. J., Francis, K. L., Kennedy, E. C., Mokdad, A. H., Kassebaum, N. J., ..., & Patton, G. C. (2017). Progress in adolescent health and wellbeing: tracking 12 headline indicators for 50 countries. *The Lancet*, 389, 1156-1180. [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(18\)32427-9/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(18)32427-9/fulltext)
- Abbott, R. A., Ploubidis, G. B., Huppert, F. A., Kuh, D., Wadsworth, M. E., & Croudace, T. J. (2006). Psychometric evaluation and longitudinal invariance of Ryff's Scales of Psychological Well-being: Data from the UK 1946 National Survey of Health and Development. *Social Indicators Research*, 79(2), 211-228. <https://doi.org/10.1186/1477-7525-4-76>
- Bahari, F., & Farkish, M. (2009). The role of human and social capital of youth in development. *Journal of Youth Studies*, 10(2), 45-62. <https://sid.ir/paper/154110/fa> [In Persian]
- Compton, W. C., & Hoffman, E. (2019). *Positive psychology: The science of happiness and flourishing* (3rd ed.). SAGE Publications. <https://B2n.ir/you7247>
- Diener, E. (2009). Subjective well-being. In *Culture and well-being* (pp. 11-58). Springer. https://doi.org/10.1007/978-90-481-2352-0_2
- Feizi, A., Mahbobi, T., Zare, H., & Mostafaei, A. (2012). The relationship of cognitive intelligence and ambiguity tolerance with entrepreneurship among students of West Azerbaijan Payam Noor University, Iran. *Journal of Research in Behavioral Sciences*, 10(4), 276-284. <https://www.sid.ir/paper/106474/fa> [In Persian]
- Fitzpatrick, M. A., & Ritchie, L. D. (1994). Communication schemata within the family: Multiple perspectives on family interaction. *Human Communication Research*, 20, 275-301. <https://doi.org/10.1111/j.1462958.1994.tb00324.x>

- Ryff, C. D., & Singer, B. (1998). The contours of positive human health. *Psychological Inquiry*, 9(1), 1-28. https://doi.org/10.1207/s15327965pli0901_1
- Ryff, C. D., Singer, B. H., & Love, G. D. (1998). Resilience in adulthood and later life: Defining features and mainstreaming routes. *Resilience and Vulnerability: Adaptation in the Context of Adversity*, 66-92. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511615788.005>
- Seydi Sarouei, M., Farhand, S., Amini, M., & Hosseini, S. M. (2013). The relationship between family communication patterns and personality traits with psychological well-being mediated by resilience in patients with multiple sclerosis. *Psychological Methods and Models*, 3, 17-37. https://jpmm.marvdasht.iau.ir/article_237.html [In Persian]
- Snell, W. E., Miller, R. S., & Belk, S. S. (1988). Development of the Emotional Self-Disclosure Scale. *Sex Roles: A Journal of Research*, 18(1-2), 59-73. <https://doi.org/10.1007/BF00288017>
- Varmaghani, H., Poursharifi, H., Soleimani, A., & Fathi-Ashtiani, A. (2020). Psychometric properties of the Persian version of the Emotional Self-Disclosure Scale (ESDS). *Journal of Research in Behavioural Sciences*, 18(3), 371-381. <https://doi.org/10.52547/rbs.18.3.371> [In Persian]
- van Dierendonck, D., Díaz, D., Rodríguez-Carvajal, R., Blanco, A., & Moreno-Jiménez, B. (2008). Ryff's six-factor model of psychological well-being, a Spanish exploration. *Social Indicators Research*, 87(3), 473-479. <https://doi.org/10.1007/s11205-007-9174-7>
- Vogel, E. A., Rose, J. P., Roberts, L. R., & Eckles, K. (2018). Social comparison, social media, and self-esteem. *Psychology of Popular Media Culture*, 7(3), 230-245. <https://doi.org/10.1037/ppm0000136>
- Yang, C. C., Holden, S. M., & Carter, M. D. (2017). Social media social comparison of ability (but not Opinion) predicts lower identity clarity: Identity processing style as a mediator. *J Youth and Adolescence*, 47, 508-517. <https://doi.org/10.1007/s10964-017-0801-6>
- Communication Reports, 10(1), 27-34. <https://doi.org/10.1080/10510979709368491>
- Koerner, A. F., & Fitzpatrick, M. A. (2002). Toward a theory of family communication. *Communication Theory*, 12(1), 70-91. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2885.2002.tb00260.x>
- Kouroshnia, M., & Latifian, M. (2007). Examination of the validity and reliability of the revised Family Communication Patterns Instrument. *Journal of Family Research*, 3(4), 355-375. https://jfr.sbu.ac.ir/article_95009.html [In Persian]
- McLain, D. L. (2009). Evidence of the properties of an ambiguity tolerance measure: The Multiple Stimulus Types Ambiguity Tolerance Scale-II (MSTAT-II). *Psychological Reports*, 105(3), 975-988. <https://doi.org/10.2466/pr0.105.3.975-988>
- Pennebaker, J. W. (1997). *Opening up: The healing power of expressing emotions*. Guilford Press.
- Preacher, K. J., & Hayes, A. F. (2008). Asymptotic and resampling strategies for assessing and comparing indirect effects in multiple mediator models. *Behavior Research Methods*, 40(3), 879-891. <https://doi.org/10.3758/BRM.40.3.879>
- Rahimi, M., Hosseini, S., & Ahmadi, K. (2015). Family interactions and their role in stress adaptation. *Journal of Behavioral Sciences*, 9(2), 112-120. <https://iranjournals.nlai.ir/handle/123456789/224188> [In Persian]
- Reinecke, L., & Trepte, S. (2014). Authenticity and well-being on social network sites: A two-wave longitudinal study on the effects of online self-disclosure. *Computers in Human Behavior*, 30, 95-102. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2013.07.030>
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2001). On happiness and human potentials: A review of research on hedonic and eudaimonic well-being. *Annual Review of Psychology*, 52(1), 141-166. <https://doi.org/10.1146/annurev.psych.52.1.141>
- Ryff, C. D. (1995). Psychological well-being in adult life. *Current Directions in Psychological Science*, 4(4), 99-104. <https://doi.org/10.1111/1467-8721.ep10772395>
- Ryff, C. D., & Keyes, C. L. M. (1995). The structure of psychological well-being revisited. *Journal of Personality and Social Psychology*, 69(4), 719-727. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.69.4.719>

